

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredni nedelje in praznike.

Obsegi: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupčijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, poslano, preklic, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zensine ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišstvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knafljeva ulica št. 5, priljučno. — Telefon št. 304.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		v inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 180—	celoletno	K 240—
polletno	90—	polletno	120—
3 mesečno	45—	3 mesečno	60—
1	15—	1	20—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati. Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnini vedno po nakaznici. Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, Ljubljana.

Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisano in začetno frankirano. Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 1 krona.
Poština plačana v gotovini.

Naša meja ob srednji Dravi.

Dr. Otokar Rybač citira v »Slov. Narodu« od 5. avgusta uradno izjavo mirovne konference glede večjih korektur pri razgraničevanju naše države v Prekmurju. V tem izreku: »dovoljujejo zavezne in pridružene države, da zamore Svet Društva Narodov, če to zahteva ena prizadetih držav, ponuditi svoje posredovanje, da se prijateljskim potom popravi prvotna črta, v istih razmerah, na onih mestih, kjer je to kaka mejna komisija smatrala poželjno«. Po členu 29. madžarske mirovne pogodbe ima komisija slediti čim bližje v pogodbi dani meji, upoštevajoč kolikor le mogoče upravne meje in krajevne gospodarske interese.

Na podlagi teh dveh določil bi mogla naša razgraničena komisija, ki ravno te dni pričenja svoje delo, na terenu sprožiti vprašanje mejne korekture ob Dravi. Tu nam je določena za mejno črto stara administrativna meja med Hrvaško in Ogrsko. Ta se vijuga ob Dravi sedaj na desni, sedaj na levi breg, tako da leži 12 kočkov hrvatske zemlje na levem in ravno toliko kočkov Ogrske na desnem, hrvatskem bregu. Res, da ostane na ta način s Hrvatsko združena tudi pokrajina Repaš, to je občina Gola z 2100 prebivalci, toda dober kilometer nadalje teče po tem ozemlju tudi železnica iz Barča na Žekinjec in Zakani. In glejte, naša mirovna delegacija je temu kilometru na levo priznala na tem mestu mejno korekturo v toliko, da bo cela ta železniška proga pripadla Madžarski, namesto da bi zahtevala vso to progo in zraven še progo od Žekinjca preko Murskega Mostišča v Mežimurje.

Ta proga ni za Madžarsko nobenega posebnega važnega gospodarskega prometnega pomena. Tem večje neprecenljive važnosti je ona za našo državo. Baš do Barča je namreč reka Drava plovna. In ker je Madžarska izgubila svoje žitnice v Vojvodini, izgubi tudi to pristanišče vso svojo prometno važnost, če ostane zvezano z Madžarsko. V okviru naše države pa bi Barč postal naš drugi Sisek.

V bivši Ogrski so bila Vojvodina na razpolago zraven Siska še mnoga druga pota za izvoz žita, na primer Donava, Drava in številne proge. Danes pa je na podlagi določenih mej naše države Vojvodina navezana edino na Savo, torej na Sisek. S pridobitvijo Barča bi bil Sisek raz-

bremenjen od vsega žitnega prometa za Avstrijo, Nemčijo in Čehoslovako. Razbremenjeno pa bi tudi bilo naše najšibkejšo železniško križišče v Zidanem mostu. Zato pa bi prišla do polne veljave proga iz Barča preko Čakovca in Ptuja v Maribor. Kaj bi pomenila ta železnica v gospodarskem in nacionalnem oziru za Maribor, ni treba naglašati. Kaj so vendar delali v Parizu eksperti iz Zagreba? Ali ne poznajo velikih naših naselbin ob vsej tej prog, da omenjam samo veliko vas Babočo in devet vasi šumskih Slovencev, ki jih priznava tudi madžarska uradna statistika. Na vsem je videti, da ima Zagreb Podravju vedno hrbet obrnjen.

Pri nas naj se torej vijuga državna meja semintja ob Dravi. Pogledimo, kako so v sličnem slučaju reke Morave bili pozorni Čehoslovaki. Zagotovili so si ne le slovaški levi breg cele Morave do izliva, temveč tudi doberšen pas zemlje ob reki na nižjeavstrijskih tleh, tako da jim po kanalizaciji te reke lahka interna zadeva, mi pa smo si ob Dravi nakopali vsled lastne lenobe in površnosti nevarnost vednih konfliktov z Madžarsko. Ali je to politično? Ali je to ekonomsko? Zonet drugi slučaj. Meja Čehoslovaške proti Madžarski je potečena povsod tako, da pripadajo železniška križišča čehoslovaški republiki. Na ta način se vleče za celo mejo ena sama dolga stratezična železnica. Pri nas na izgleda, da bodo imeli tako progo Madžari, da jim bo tem lažje vzemirjati Slovenijo in Zagreb. S progo preko Zakanja in Murskega Mostišča bi tudi Zagreb imel eno izvozno, najtrdnije fundirano železnico v avstrijsko državo.

Z vsemi temi sila težkimi argumenti bi, mislim, našim zastopnikom v razgraničeni komisiji morda le uspelo, spraviti to vprašanje v priateljsko diskusijo pred forum zveze narodov.

Dr. Jože Rus, Beograd.

Wilka II.:

O ženski ozgoji.

(Dekliška nadaljevalna šola.)

Izmed najnujnejših zahtev časa se mi zdi temeljita preustrojitve in ureditve ženske vzgoje, ki naj bi odgovarjala zdravemu zmišlju naravnega poklica žene.

Kakor je krivično obsojati ženo kot človeka za inferiornost bitje napram mo-

žu in omejevali ji svobodo razvoja, tako napačno je zanikati razliko, ki daje posebno smer zvanju tega in onega spola. Živimo v dobi, ki je več ali manj pripravljena, priznati ženo kot enakopravnega človeka. »Enakopravnost!« — kako dragoceno priznanje kulturne dobe, ki pa ima kakor »svoboda« le tedaj resničen blagoslov, če je njentolmačenjska kultura. Torej kulture, zdrave vzgoje, resnične izobrazbe je treba!

Našemu žensstvu je odprti vstop na vse šole, tudi na srednje in visoke šole. Kljub temu je neovrgljivo dejstvo, da niti kvantitativno, niti kvalitativno ne dosegajo vobče gojenke na omenjenih zavodih moških gojencev.

Po dovršenih študijah pa tembolj stopa žensstvo v ozadje, prepuščajoč možu prvenstvo v vsem javnem delovanju, bodisi v poklicnih samih, še bolj pa izven njih. Zakaj? — Uverjena sem, da bo marsikatera ženska »pravica« ugovarjala, da je le zavist, ki ne priznava ženi, da bi se uveljavila; naštetu se da tudi primerov izbornih žen, ki so vredne vrstnice najboljših mož. Prvemu ugovoru bi se dalo odgovoriti, da se resnično sposoben človek slednjič gotovo uveljavi in preko vse zavisti in ovir doseže priznanje, to dokazujejo tudi velike žene vseh časov: Kornelija, Sapho, Aspazija — do vseh novodobnih prič in glasilic polnovrednega človečanstva žene, ki jim bo šele zgodovina odkazala primerno mesto; da ne prezremo vseh vrlih žen, ki so se skrite v ožjem krogu častno uveljavile.

In vendar — niti naše sestre v prvih kulturnih državah, ki so mnogo pred nami, kaj se le me — ne dosegamo pravega moža v polnem razvoju in udeleževanju svojega bistva.

Vzrok za to zaostalost žensstva ni toliko iskati v njeni naravi, ki se razlikuje od moške, temveč v tem, da si je v početku moški kot telesno močnejši zaslužil ženo in je kot take ni smatral za enakovrednega človeka. Kakor so osvobodjeni sužnji dokazali dostojanstvo človeka šele v svobodi, tako bo tudi žena šele dosegla pogoje polnega razvoja, ko bodo odpadale zadnje verige, v koje so jo oklenili močnejši gospodarji.

Kako trdno nas še oklepajo okovi, priča najbolj dejstvo, da se vobče žensstvo vzgaja le za ljubezen in zakon, a še to napačno in pomanjkljivo. Vse življenje, ves družabni red sili ženo kot za edini, vrednim ciljem, da se znebena in ometana vjame v to »zlati kletkoc. Kako bridko očitanje je »vjetega ptica tožba« človeku — gospodarju. A naravnost žgoč udarec človeški kulturi v obraz je, da se obstrizeno in pohabljenot ptič, oropano svobode in toliko lepote na svetu, z lažnjivim, banalnim kultom preslepi in omami, da se sama ne zaveda svoje revščine, da se celo ponaša in šopiri v njej, v vado drugim nevednim, nerasodnim vrstnicam.

To je slika, resnična in kričeca, ki s svojo bujnostjo pač zatemi žal še ta-

ko redke slučaje, ko si je ohranila žena svobodo — neglede na zakon — da se je s primerno vzgojo in izobrazbo razvila po vseh svojih zmognostih v polnovredno bitje.

Zakaj bi morala ravno ženskemu bitju biti ljubezen, zakon vse? — Ali se je mar mož izneveril v tem oziru svojemu namenu, če je našel izven ljubezni in zakona še toliko lepega torišča svojemu udeleževanju? — Zakaj ni možu zakon kletka, da bi pohabljen in prikrajšan životalil v njej? Pač žalostno je, da se ne zaveda, ali se noče zavedati človeška družba, kako poniževalna, nemoralna in sramotna je vloga večine žensk.

Prične se vobče s pohabljenjem in prijemem ženske v dobi, ko se konča šolska obveznost, to je z izpolnitim 14. letom. Do tega časa so deklice v približno enaki meri z dečki preskrbljene z vzgojo in poukom ter so tudi v resnici njih vredne vrstnice. Kar se s to dobo počeni, v teh najusodnejših letih nudi deklicam glede vzgoje in izobrazbe, je zelo pomanjkljivo ali naravnost škodljivo, ker ne vpoštevata ne zahtev resničnega življenja, ne sil, ki čakajo pripravljene v vzbujajoči se ženi.

Ce vpoštevamo dejstvo, da se je na polju vsega šolstva pokazala nujna potreba reforme, velja ta potreba še v večji meri glede dekliških šol. Bodisi na višjih osnovnih ali strokovnih šolah, na licejih in gimnazijah, povsod najdemo nekako mehanično šablono v razvrstitvi in kopičenju učnih predmetov. Če že ta nakopičena snov ne odgovarja potrebam in individualnosti moške mladine, tem manj se ji more prilagoditi ženska, na katero se pri sestavi učnih načrtov ni mnogo ali nič mislilo. Ce moška mladina bolje uspeva in vztraja, tiči to tudi v njeni moralni sili, ki jo črpa iz vsakdanjega življenja, v vzgledih svojih večjih tovarišev, v vseh važnih vlogah, ki jih zavzema mož v življenju.

Kje naj zajema mladenka to moralno silo? — Ali tudi v vsakdanjem življenju, kjer vidi kotati se plitva, brezdušna bitja in uganjati z njimi nezaluzen kult? Kako demoralizirajoče mora vplivati dejstvo, da doseže najvišjo žensko čast le »gospa«, če je še taka goska, ki ne dela drugega, kot da krađe bogu čas in možu denar, ki je naravnost škodljiv parazit človeške družbe. Kdaj si še slišal, da bi bil oženjen moški bolj »milostljiv« od neozjenjenega? Ali naj mar črpa zdrave hrane in vsodobude iz ljubezenskih romanov, ki jih vidimo največkrat v dekliških rokah, kjer igra glavno vlogo ljubezen in zakon kot cilj in konec vsega.

Čemu se potem truditi in mučiti s suhoparno učno stvarino, ki ni prav nič zanimiva, in ko se vobče sliši, da »pomenejo ženske vsled napornega učenja grde in zgodaj starec, torej le čim prej v kletko, to je najbolje!« Dobro je seveda, če se postrani kaj nauči, da ji ne bo treba čakati na moža. A glavno,

vsaj na tihem, če že ne javno — ostane mož in — kletka.

Odtod vsa polovična in površna izobrazba, vsa plitvost večine žensk.

Med tem, ko se moška mladina v vnuemo in samozavestno pripravlja in pogumno posega v življenje, poskuša le majhno število našega žensstva jedva prve, omahljive korake, ki pa jih vsakakor najtopleje pozdravljamo kot prvo gibanje vzbujanja.

Treba je le izkoristiti dobo, ki prihaja, in vzdržati in podkrepiti žensko bitje z zdravim in trdnim vzgojo ter primerno izobrazbo, da slednjič vse žensstvo stopi samozavestno, svobodno na dan, povdarjajoč v polnem razvoju svojih sil svoje človeško dostojanstvo in svoje človeške pravice.

Predvsem je treba, da postane vse nadaljnje šolanje od 14. in najmanj do 16., še bolj do 18. leta za vso mladino obvezno. Seveda je to šolanje prikriti načelom: zdrave, naravne vzgoje in potrebam resničnega, praktičnega življenja.

Dekliške šole v tem zmišlju (kakor bi se že imenovala) bi se morale ozirati predvsem na individualne zmognosti, torej obsegati najrazličnejše panoge (stroke). V tem okvirju seveda pride samaposebi do veljave tudi splošna vzgoja in izobrazba, bodisi kot sredstvo, bodisi kot uspeh.

Tu je tedaj treba dobiti specializirano ženske zmognosti. Kljub znanstvenim raziskovanjem, ki kažejo dokazovati, da smo v duševnem ostru epaki, da torej absolutno »moške« in absolutno »ženske« duše ni, ker je v vsaki duši nekaj »moških« in nekaj »ženskih« elementov, si bi le dovolila trditi, da je vobče (izjeme gotovo obstajajo) le v ženskem bitju več »ženskih«, v moškem več »moških« elementov, ker je vendar le fizični ustroj v neločljivi sveci s psihicnimi silami. Da smo fizično razločno o tem vsaj smo menda val edini. Poate dika neznajsega, šibkejšega telesa so predvsem tudi neznajši, šibkejši ljudi. Kakor je zelo naporna, težnja telesa dela zmogel in le mož, tako tudi najnapornejšemu, najintenzivnejšemu vztrajnemu duševnemu delu niso kos ženski živel, vsaj ne brez negativnih posledic za telesno zdravje. S tem seveda ne mislim, da bi se kategorično odrekala ženskam zmognost, oziroma, pravice do katerikoli študij, — vprašanje je samo, če in kdaj se plača s ostru na hudo konkurenco, in s ostru na škodo, ki bi jo s tem trpelo naravno zvanje žene kot matere. S tem seveda nikakor zopet ne bi hotela trditi, da je materinstvo edin cilj ali omejena naloga žene, kakor bi bilo krivo nasprotno, žrtvovati materinstvo drugim interesom.

(Dalje prihodnje.)

Pristopajte k „Jugoslovenski Matici“!

Fran Govekar:

Sultanje.

(Dalje.)

Le ljubezen, ki se je rada žrtvovala, ker je videla, da koristi someščanom, je zadrževala dr. Podobnika na županskem stolu; v duši pa mu je naraščala nada, da se bliža čas, ko se bo mogel brez škode pa tudi brez osebne sramote umakniti z mesta, ki je sedel nanje le na silne prošnje svojih prijateljev. Dolej je hotel vztrajati pogumno.

Navsezgodaj je že prihajal na magistrat v pisarno, reševal spise, odkazoval v plačilo račune, ki so jih predlagali meščani za dodajanje hrane in zobí umikajoči se avstrijski vojski, ter urejal vse uradne posle, da bi mogel vsak hip nemudoma ostaviti magistrat in ga v redu prepustiti naslednikovemu vodstvu.

V skrbi za someščane je dal nabiti poziv, naj bodo, kadar dospjejo Francozi, vsi mirni in tihi, da se ne pripeti kakšna nesreča. Mestni borič je moral z bobnom hoditi po vseh trgih in cestah ter še ustno zabičevati ljudem, naj se Francozom v nikakem oziru ne upirajo, naj ostanejo doma ter pazijo, da ne izbruhne pri pokvartiranju francoske vojske po hišah, skladiščih, hlevih in senikih požar, ki bi mogel upepeliti vse mesto, ker je zlasti v predmetih še mnogo hiš napol lesenih in kritih le s slamo. Da ne bi nastala opasna pomota in da ne bi ljudje mislili, da bje morda

plat zvona, je v svoji preskrbnosti dosegel celo, da so vsi župniki prepovedali cerkvenem zvoniti z velikimi zvonovi. Edino mrtvaški zvončki so smeli še naznanjati, kadar se je na oni svet preselila duša kakega Ljubljancana.

Tri dni je že minilo, odkar so se tudi še zadnji cesarski piketi umaknili izpred mesta daleč onkraj Save. Dr. Podobnik je že vsako uro pričakoval navala Francozov.

Ko je torej stražnik Kozlevčar brez sape planil v sobo, ga je župan takoj vprašal:

»Ali so tu?«

Čisto miren je bil njegov glas in brez nervoznosti je segel po klobuku.

»So že tukaj, gospod župan,« je ihtel Kozlevčar. »General in trobentač pa nekaj huzarjev. Pri „Bidelmanu“ so.«

In povedal je ves dogodek pred mostom. Župan je odšel nemudoma v sosednjo Rechterjevo gostilno, Kozlevčar pa se je vrnil na ulico, kjer je dopovedoval vsakomur, da je francoski general že v mestu, da prevzame gospodarstvo pravkar iz županovih rok in da se bliža Francozov kot lista in trave.

Dr. Podobnik se je kmalu vrnil na magistrat, iz Rechterjeve gostilne pa so brž potem jadrno odjezdili konjiki, na čelu jim francoski in avstrijski častnik. Dirjali so skozi Slonovo ulico, po Dunajski cesti mimo pokopališča in dalje proti Savi. Po mnogih ovinkih so se gnetle ženske, otroci pa tudi moški in zrlji za jezdec.

»Kaj pomeni ta mešana konjica? Kam jahajo? Francoski general in cesarski oficir skupaj? Kateri je zmagalet in kateri ujetnik?« so ugibali Ljubljanci.

Pa se je raznesla vest: »Za Borovnico je bila bitka! Saj smo slišali grmenje topov, a smo mislili, da se pripravlja k nevihti. Avstrijci in Kraševci so pobili Francoze in jih zapodili v kotanjo, iz katere ne morejo uiti. Zdaj jezdi francoski general k cesarski vojski naznanjati, da se Francozi vdajajo.«

Tretji pa so trdili: »Vojne je konec! Mir je sklenjen! Cesar je odstopil vse laške dežele in Kranjsko francoski republiki!«

In nekateri so vzdihali: »Hvala Bogu, samo da imamo zopet mir!« Večina pa je stiskala pesti in sikala: »Naši generali so tepci in strahopetci, vrag jih poberi!«

Stražnik Kozlevčar in njegova tovariša Kobal in Nagode so med tem tekali po mestu in iskali občinskih svetovalcev. Župan jih je poklical na posvetovanje. Le malo so jih našli, a med njimi nobenega nemškega plemiča in nobenega duhovnika. Prišla pa sta vsaj meščana Jože Kokalj, mladi Ivan pl. Desselbrunner, tovarnar na Selu, in nekaj obrtnikov. Čemerni so bili gospodje. Drag bo ta francoski poset, mesto pa je že izžrto in ogoljeno do kosti!

Desselbrunner, lep, visok in živahen mož, je bil edin, ki je ohranil tudi v tem težkem času zlati svoj humor. Smejal se je gromko, se šalil z boječimi in zbeganimi tova-

riši ter kričal: »Nič bati se! Slabše nam ne bo, nego nam je bilo doslej! Pod cesarjem ali pod republiko, vse eno, — živel bomo do smrti. Če ne pojde po dveh, pa po štirih! Izpremembra je dobra, vsaj za par mesecev. Če hočete, gospod župan, pozdravim Francoze pred mestno hišo s francoskim govorom, da bodo kar gledali. Saj znam, hvala Bogu in moji bivši guvernant! Kar meni jih prepustite, gospod župan! Rajni Linhart me je zapeljal, da sem na gledališkem odru zaigral vlogo Tulpenhelma v »Županovi Micki«, zdaj pa vam zaigram slavnostnega govornika pred francosko armado. Ali želite? — Par starti ključev mi dajte, da jih izročim generalu, in izpeljem vam komedijo, da boste zadovoljni!«

Toda mestnim očedom danes ni bilo na smeh. Dr. Podobnik je resno svetoval, da bi bilo koristno iti francoski armadi naproti in jo prositi, naj priznase Ljubljani ter ji naj ne nalaga nove naklade, ker je mesto že tak ubogo, vsa dežela pa kamenita in od vojske docela izmognana. Povedal je zbranim očedom, da je pravkar v spremstvu avstrijskih konjenikov jezdił skozi mesto francoski podpolkovnik k cesarskemu generalu Hohenotlerju na Černuče, da mu izroči pismo francoskega agenerala Bernadotta, ki je menda zdaj na Vrhniki. Skoro se vrne francoski podpolkovnik s Černuče. Ali ne bi kazalo poslati z njim k Bernadottu nekaj zastopnikov ljubljanskega mesta?

Telefonska in brzajonska poročila.

SIJAJNI ODHOD ITALIJANOV IZ ALBANIJE.

LDU Rim, 4. avgusta. (Dun. k. ur. — Stefani.) V zmislu dne 2. t. m. v Tirani podpisanega dogovora med Italijo in Albanijo je italijanska vlada že odredila priprave za povratek sedaj v Valoni in na obali se nahajajočih vojakov ter onih čet, ki so še v Albaniji, izvezmi na otoku Sasepo. Cete, ki se nahajajo v Skadrin, ostanejo na svojem mestu. Dogovor vsebuje nadalje določila glede nekaterih posebnih vprašanj, kakor n. pr. kolikor mogoče hitre izročitve uprave mesta Valone ter ozadja albanske vladi.

MEDNARODNI GENERALNI ŠTAB

LDU Pariz, 4. avgusta. (DKU) Kakor poroča »Chicago Tribune«, je svet zveze narodov, ki zbira v San Sebastianu, sprejel francoski načrt ustanovitve mednarodnega generalnega štaba, obstoječega iz vojaških in mornariških strokovnjakov. Naloga tega štaba bo, da izdela operacijski načrt v primeru, da kaka država prelomi pogodbo zveze narodov ali napove vojno.

PREMIJE MED RUSKO IN POLJSKO.

LDU London, 5. avgusta. (DKU) Po uradnih poročilih je med pogoj za premirje med Rusijo in Poljsko tudi zahteva po razorožitvi Poljske pod nadzorstvom poljskih sovjetov.

LDU Moskva, 5. avgusta. (Brezlično) V vseh krajih osvobojenega ozemlja se sestavljajo sovjeti.

LDU Moskva, 5. avgusta. (Brezlično) Frontno poročilo: Ob železniški progi smo pri Sarnikowu prekorčili Stohod.

LDU Washington, 5. avgusta. (Brezlično) Po vestih iz Varšave bo po mnenju francoskih in angleških vojaških strokovnjakov treba mesto v treh dneh izprazniti. Vlada bo predložila svoj sedež v Krakov. Poljske cete beže. Na begu podirajo vse mostove za seboj. Nobenega upanja ni več, da bi bilo mogoče ustaviti sovražnika pri prodiranju.

POLJSKO - RUSKA POGAJANJA. KONEC POLJSKEGA ODPORA.

LDU London, 5. avgusta. (DKU Reuter) Angleška vlada je poslala boljševiški vladi brezlično obvestilo, da vspricho dejstva, da hoče Rusija s Poljsko pričeti ne samo pogajanja za premirje, ampak tudi za mir, odpade nameravana konferenca v Londonu.

LDU Pariz, 4. avgusta. (DKU Wolff) »New York Herald« piše iz Londona: Angleška politika proti sovjetski vladi stremi za tem, da se prične z gospodarsko blokado moskovske vlade in da se prepusti Poljsko usodi. Poljski ni več mogoče pomagati, njena vojska mek proti ruskim armadam je kakor 1 : 3.

LDU London, 4. avgusta. (DKU) »Evening News« javljajo, da so angleške in francoske misije zapustile Varšavo.

LDU Pariz, 4. avgusta. (DKU) Pariški večerni listi smatrajo na podlagi informacij iz dobro poučenih vladnih krogov, da je položaj na Poljskem zelo obupen. »Temps« meni, da so danes došla poročila taka, da ne morejo prikriti neke tesnobe. Ruske cete so si izsilile prehod čez Bug. Ruske cete v tem trenutku koncentrično prodirajo proti Varšavi. Poljski niso razušili mostu čez Bug. Boljševiške sile, ki jih centro na 40.000 moč, korakajo ob rusko-poljski meji proti Mlavi, kjer bodo odrezale edino železniško progo iz Varšave v Gdansk. Poljska vlada je prišla do misli na to, da bi izpraznila Varšavo. Vlada se bo nastanila v mestu na zapadu, odkoder bo organizirala brambo dežele.

ROMUNIA PROTI RUSIJI?

LDU Moskva, 5. avgusta. (Brezlično) Po poročilih iz Rumunije, je ententa zaprosila romunsko vlado, naj dovolji transport enega kora Wranglove armade skozi Rumunijo. Wranglova armada gre v Galicijo.

LDU Moskva, 5. avgusta. Po poročilih iz Rumunije, namerava Rumunija mobilizirati. Živno ob meji trajo že v notranjost dežele.

IRSKO VPRAŠANJE.

LDU London, 5. avgusta. (Brezlično) Položaj na Irskem se je včeraj ne pričakovano zasukal v drugačno smer. Včeraj je sprejel ministrski predsednik irsko odposlanstvo, sestavljeno iz obrtnikov po poklicu. Odposlanstvo je predložilo ministrskemu predsedniku resolucijo, ki so jo sklenili na zborovanju v Corku. Omenjenega zborovanja se je udeležilo 140 vplivnih oseb. Irski so v resoluciji izjavili, da je rešitev iz težkega položaja mogoča le na ta način, da Irska dobi avtonomijo in postane dominion. Pokrajina Ulster bo imela

posebno upravo. Odposlanstvo je bilo sestavljeno iz irskih nacionalistov in unionistov iz okolice Corka.

Politične vesti.

— Kriza na mrtvi točki. »Narodno Djele« poroča iz Beograda, da se zadnja kriza ni premaknila z mrtve točke. Posvetovanja politikov še vedno trajajo. Na demokratski strani ne kaže mnogo popustljivosti, tako da sodijo, da bo dr. Vesnić vrnil mandat. Položaj je zelo težaven. V vseh političnih krogih je zavladal pesimizem, ker trenutno nihče ne vidi izhoda iz krize.

»Novosti« poročajo iz Beograda, da so demokrti na svoji seji odklonili predlog, naj se bosanskim bekom izplača hak. V radikalnih krogih sodijo, da bo v primeru, ako dr. Vesnić ne bo imel uspeha, poveril regent sestavo novega kabineta Marku Trifkoviću. Demokrati pa zopet upajo, da bo regent poveril sestavo kabineta v tem primeru Ljubi Davidoviću. — »Narodna Politika« poroča v vesteh o vladni krizi, da se demokrti v zadnjem času boje, da bi bila bodoča sestava kabineta poverjena parlamentarni zajednici in da bi se bodoča vlada sestavila iz njenih vrst. Zaradi tega se v demokratskih vrstah zboljšuje razpoloženje za koncentracijsko ali najširšo koalicijo. — »Obzor« poroča iz Beograda, da bi se nova vlada imela sestaviti na najožjem programu, ki bi obsegal samo ratifikacijo mirovnih pogodb, volitni red, državni proračun in izvedbo volitev v konstituantu, ki bi se vršile v drugi polovici novembra ali početkom decembra. Nasproti mnenju, da bo dr. Vesnić moral vrniti mandat zaradi neuspeha svoje misle, se vendar smatra, da mu bo uspelo sestaviti širšo koalicijsko vlado.

— Vesnić in demokrti. Beograd, 6. avgusta. V demokratskem klubu so včeraj dopoldne razpravljali o agrarnem vprašanju z ozirom na formalne pogoje dr. Vesniča. Klub se je z ozirom na dr. Vesničeve predloge odločil, da država upošteva obveze, katere je dala na Krfu dobrovoljem in se od dolgi ostalemu prebivalstvu, osobito v Stari Srbiji, kateremu še ni ničesar plačala za rekvizicije v letih od 1912 do 1919. Treba predvsem postopati enakomerno, ako se ne favorizira begov, kot hočejo to Protić in parlamentarna zajednica, med katerimi so milijonarji, ki so se borili proti Jugoslaviji. Odkladajo se naj le begi, ki so vsled vojne osiroteli, nikakor pa ne oni begi, ki so bogatini. Klub je dalje obširno razpravljal v vprašanju Centralne uprave, od katere imajo nekateri trgovci še tirjatve za izvoz živeža v Čehoslovasko in Avstrijo na podlagi Ninčičeve kompenzacijske pogodbe. Ti trgovci še niso prejeli svojih terjatev, avstrijski trgovci pa namenoma zadržujejo izplačila, računajoč na padec dinarja.

— Vladna kriza in padanje naše valute. V zadnjem času je začela naša valuta zopet padati in sicer predvsem v korist italijanski liri. Medtem ko je ves naš narod edin v politiki napram Italiji, provzročajo neprestane vladne krize padanje našega denarja v korist vsestransko onemogli Italiji. »Jugoslovenski Lloyd« pravi, da so krivi padanja naše valute edino naši politiki, ki v najresnejših časih zunanje situacije povzročajo brezmejno politične krize, mesto da bi strnili svoje vrste v močno in enotno silo pred zunanjimi sovražniki. Seveda Protić in Korošec se ne menita mnogo za valuto, njima je le za strankarsko nadvlado. Kaj vse drugo, samo da so klerikalci na vladi.

— V vednost našim komunistom, ki ne poznajo ruskega komunizma in ki mislijo, da dovoljuje komunistična vlada svojim pristaneh popolno svobodo, kakršno propagirajo naši mladi komunistični profesorji in dijaki. Norveški časopis poroča iz Kordova, da je ruska sovjetska vlada uradno sporočila številu smrtnih obsoj v času od 2. maja do 26. junija t. l. V tem času je bilo izvršenih nič manj kot 600 smrtnih obsoj. Radi dezertacije je bilo ustrelenih 278 vojaški dolžnosti podvrženih komunistov. Sovjetski militarizem je namreč hujši nego je bil pruski. Radi samovoljnih revolucionarnih dejanj je bilo ustrelenih 35 komunistov. »Rdeči Prapor«, ki je drugače informiran o vseh mogočih manifestih azijskim narodom in ki trdi, da ne more biti nihče socialist, ako ni pristal jugoslovenske profesorske komunistične partije, poroča seveda ravno nasprotno, ker se boji povedati resnico svojim redkoštevilnim bralcem.

— Pečuska občina in volitve. V pečuski mestni upravi je pričakovati znatnih izprememb. Pečuska socialistična stranka je vložila prošnjo na naše oblasti, naj se obnovi Narodni svet, ki naj bi potem izvedel mestne občinske volitve ter premenil občinske uradnike. Naše oblasti so dovolile obnovo Narodnega sveta, kakor tudi mestne volitve. Vladni komisar je izdal v tem zvezi ukaz, ki je med nedovidnimi precej protirevolucionarjev in pristavil, da je politika brez nasilja in terorja nemogoča. Diktatura proletariata brez terorja in nasilja proti najhujšim sovražnikom delavskega razreda si ne more misliti. Zato je izključil sprejem vsakega smernega socialista v komunizem.

— Českoslovaški ministrski predsednik in Italijani. Kakor poroča agencija Stefani, je českoslovaški ministrski predsednik Tusar poslal iz Portorože v Istri italijanskemu sunanju

omenil, da so ravno člani deputacije oni, ki groze s Horthyjevo vojsko. Glede na opozarjanje pred nevarnostjo boljševizma je odvrnil, da nihče se ni našel boljševizma med pečuskim prebivalstvom. Deputacija je odšla ter napovedala, da bo sklicala javen protestni shod proti nameravam izpremembam v občinski upravi, kar pa bo seveda ostalo brez posledice. — Ldu.

— Slovenski dobrovoljci in vprašanje agrarne reforme. Slovenski dobrovoljci so poslali predsedniku ministrskega sveta v Beogradu, ministrstvu za agrarno reformo in deželni vladi za Slovenijo tole resolucijo. Slovenski dobrovoljci organizirani v »Društvo jugoslovenskih dobrovoljcev za Slovenijo« na svome zboru 2. avgusta 1920 god. doneše ove resolucije: 1. Najodločnejše protestiramo proti pokušaju, da bi se ukinula ma koja naredba i odluka doneta u pitanju agrarne reforme i podelje zemlje, jer time bi bili najviše oštećeni u svojim pravima dobrovoljci, s toga najenergičnije protestujemo, da se ukinu naredbe od 25. februaria 1919 god. i naredbe 25. marta 1920 god. i tražimo svoje pravo u smislu rešenja Ministarskog Saveta F. D. J. O. Br. 6146 i strogo poverljivo F. D. J. O. Br. 4728 od 7. III. 1917 koje nam je zagarantovano kraljevskom reču! 2. Pošto se naredbom Ministra za agrarno reformu br. 10.992 od 19. jula 1920 god. osnovala agrarna direkcija u Ljubljani, koja će imati za zadatka, da izvede za Sloveniju agrarnu reformu i podelu zemlje to tražimo, da se u ovu direkciju imenuje i zastupnik slovenačkih dobrovoljaca i to po predlogu »Društva jugoslovenskih dobrovoljaca za Sloveniju«. 3. Izjavljamo, da ćemo ostati kod svojih zahteva do krajnjih granica i branimo naša prava stečena krvlju skrajnim sredstvima.

— Italijanska vojska in vojna z Jugoslavijo. »Avanti«, ki se tiska začasno v tiskarni »Epoca«, piše: Italijanski vojak se ne bo bavil ne za Valono in za Šibenik, ker je Valona albanska, Šibenik pa jugoslovenski. Neznatna italijanska manjšina, ki se je naselila v balkanski Dalmaciji, si ni mogla vsvariti pravice do te zemlje. Noben tvoritelj italijanskega preporeda ni priključil Dalmacije v geografične in etnične italijanske meje. Vojna za to zemljo, ki je etnično in geografično jugoslovenska, bi bila osvojevalna in imperijalistična. Kdor računa na italijansko vojsko v slučaju take osvojevalne vojne, je nor ali pa je fantazist.

— Italijani se boje prihoda regenta v Dalmacijo. Vest o potovanju regenta Aleksandra v Dalmacijo je silno razburila italijansko vlado. Glasilo zunanega ministra »Giornale d'Italia« pravi, da regent ne more obiskati Dalmacije, ker je še vedno sporno ozemlje, katerega okupacija je izročena Ameriki.

— Pred polomom. V dunajskem občinskem svetu je poročal finančni referent Breitner, da plačuje dunajska občina za plače, mezde, pokojnine in davke svojih namestencev nad 870 milijonov kron ter da se ta izdatke za najnovejšimi dokladi ma še povejša; vsi stroški, ki jih nalaga osebo po neštevilnih uradih in podjetjih, pa znašajo 2 milijardi. Dohodki mesta znašajo 1800 milijonov kron, tako da požre uprava več kot vse dohodke. Položaj pri državi je še neugodenjši. Ze 20. aprila t. l. je pri proračunski debati povedal dr. Bauer, da znašajo troški za državno uradništvo 5½ milijard kron, med tem so se plače zvišale zopet skoraj za milijardo. Proces pa gre dalje in plače se neprestano zvišujejo. »Arbeiter Ztg.« piše: »Cene padajo, nego draginja celo narasča. Zato so zahteve po novem zvišanju plač in mezd neizogibne. Povišanja pa le pomnožujejo draginjo, ki požira sproti vsa zvišanja. Iz tega krogoteka menda ni rešitve. Vsi davki ostajajo spričo ogromnih in vedno še narastajočih deficitov brezuspešni. Kaj torej storiti?« — Socialnodemokratsko glavno glasilo predlaga znova, da naj se število uradnikov in uslužbenecv skrdi do najpotrebnejšega števila, a naj se hkratu odsvoljencem nakaže drugo delo in drugačen zaslužek. Sklicuje se pri tem na berlinsko »Zukunft«, ki pravi, da je »sedaj prišel čas, ko mora vsak človek zgrabit za v s a k o delo. Ako hočemo potegniti voz iz blata, moramo vreči monokel v ropotarnico, sleči rokavice, pogumno pljunit v roke in na to vsi brez izjeme delati z rokami dotlej, da se pokažejo žulji. Naši otroci morajo postati čevljarji in krojači, predvsem pa kmetje, kmetje inšerkrat kmetje, ne pa pisarji in tintoljci. Te baže ljudi imamo dovolj in preveč za ves bodoči zarod.«

— Politika brez nasilja in terorja ne more obstojati. Tako je govoril Ljenn na drugem komunističnem kongresu italijanskemu socialistu Turati, ki je predlagal sprejem nemških neodvisnih socialnih demokratov v tretjo internacionalo. Ljenn je vprašal, kako se bodo zadržali nemški neodvisni socialisti napram oficirjem bele garde, napram morilecem Roze Luksenburg, Karla Liebknehta in napram navijalcem cen ter Kruppi in Stinnesu. Ljenn je trdil, da je med nedovidnimi precej protirevolucionarjev in pristavil, da je politika brez nasilja in terorja nemogoča. Diktatura proletariata brez terorja in nasilja proti najhujšim sovražnikom delavskega razreda si ne more misliti. Zato je izključil sprejem vsakega smernega socialista v komunizem.

— Českoslovaški ministrski predsednik in Italijani. Kakor poroča agencija Stefani, je českoslovaški ministrski predsednik Tusar poslal iz Portorože v Istri italijanskemu sunanju

minstru brzojavko, v kateri se zahvaljuje uslužnosti italijanskim oblastim. V brzojavki naglašja, da se nahaja v Italiji. Zdi se nam, da je to naglašanje popolnoma brez potrebe, čeprav bo ta del istrs kaj pripadel začasno Italiji. Tusar biva na čisto slovenski zemlji, v naši jugoslovenski Istri. Podobni komplimenti Jugoslovenom nikakor ne morejo ugajati.

— Dunaj se boji Madžarov. Napad madžarskih vojaških band na Fürstentfeld, kjer so izpali skladišče orožja, je ves Dunaj skrajno razburil. »Arbeiter Ztg.« izraža brez olepšavanja strah, da bodo madžarske tolpe napadle Wiener Neustadt ali celo sam Dunaj. Dokazamo je, da madžarska aristokratsko-klerikalna vlada hitro pomnožuje vojsko, kliče rezervne častnike in kmete pod zastavo in nakupuje po vsem svetu orožje. Vse kaže, da hočejo Madžari začeti odkrit boj proti boljševikom in menda tudi proti avstrijski republiki. Po mirovni pogodbi sme imeti Ogrska le 35.000 vajakov. Znano pa je, da jih ima že preko 100.000 in da se vpoklicu nadaljujejo. Dunajčani se boje za svoje municijsko skladišče v Wollersdorfu in ne smatrajo za izključeno, da pridre madžarske tolpe prav na neoboroženi in nezavarovani Dunaj. »Arbeiter Ztg.« piše: »Ako Antanta nemudoma in z največjo odločnostjo ne nastopi proti nevarnosti, ki grozi Avstriji od vzhoda, potem je mirovna pogodba raztrgana in avstrijsko ljudstvo je prisiljeno k samobrambi ter se mora samo oborožiti in braniti. Potem je mogoče, da se požar z besno naglico razširi preko nesrečne osrednje Evrope ter jo spremeni v sip in pepel. Oboroževanje Ogrske ne ogroža le obstanka male republike avstrijske nego tudi neodvisnost Čehoslovaške in Jugoslavije.« »Arbeiter Zeitung« prinaša hkrati odlomek članka iz tednika »Magyar Közlöpolitika« (Ogrska zunanja politika), ki je glasilo ogrske družbe za zunanjo politiko in ki sta ji predsednika grof Apponyi in grof Teleki. V tej družbi sta tudi tačasni ogrski ministrski predsednik in zunanji minister. List izdaja najvplivnejša madžarska aristokracija s podporo ogrskega zunanjega urada. V omenjenem članku je čitati: »Mi se moramo za sedaj zgrabit ne z vzhodnim, nego z zahodnim komunizmom. In sicer kmalu, zato pa tem bolj energično. Avstrijski strupeni kelji je že prenapolnjeni. Z eno samo dobro ogrsko divizijo lahko igraye osvobodimo Dunaj rdečega terorja in ko se je to zgodilo, je razpad Čehoslovaške neizogiben.« — Madžari hočejo baje Horthyjev sistem zanesati tudi na Dunaj, kjer imajo med aristokracijo, soldatesko in klerikalstvom močno oporo.

Iz naše kraljevine.

— Beogradske občinske volitve. Dne 4. t. m. ob polu devetnajstih se je vršila odborova seja beogradske občine, na kateri je bil sprejet predlog uprave, da se vrše volitve v novo občinsko upravo 22. avgusta. Dr. Kosta Kumandni ni sprejel kandidature za predsednika občine, ki so mu jo ponudili demokrti.

— Sarajevski umetniški album. Slike za umetniški album, ki ga bo poklonila sarajevska občina regentu o priliki njegovega uradnega obiska v Sarajevu, so dogotovljene. Naši umetniki so naslikali lepo vrsto umetnin, večidel pastele, perorisbe in akvarele, Ldu.

— Za zdravniški kongres so priprave v polnem teku. Doslej se je javilo 150 zdravnikov iz Srbije.

— Stavka bančnih uradnikov. V Splitu so stopili radi plačilnih zahtev v stavko uradniki I. dalmatinske banke, Hrvatske štedionice in banke Commerciale di Spalato. Uradniki zahtevajo povišanje plač za 60%.

Neodrešena domovina.

— Z Goriskega. Srednja kmetijska šola se odprvi v Gorici, italijanska seveda. Določena je za vsa »Julijsko Benečija«. — Slovensko profesorsko društvo v Gorici je imelo dne 5. t. m. svoj občni zbor »pri Maksuc«. — Strokovno nadaljevalno šolo za zidarje v Renčah je dovršilo letos 84 učencev (78 zidarjev, 2 mizarja, 2 kovača in 2 čevljarja). Bila sta dva tečaja, ki sta trajala šest mesecev. Šolo vodi domači nadučitelj Vižintin, strokovni učitelj je Ferlat. Uspeh šole je krasen. — V Mirnu se je končala 25. pr. m. tamošnja obrtno-nadaljevalna šola. Dovoršilo jo je 71 učenec. Poučevala sta nadučitelj Urbančič in strokovni učitelj Ferlat. Prihodnje leto se ustanovi tečaj za dekleta. — Na trgu v Gorici strašno grdo postopa s slovenskimi okoličani trdni nadzornik Resen (potujčeni Režen), zato pa so okoličani kratkoma nehalni nositi pridke na trg v Gorico. — Učitelj Alojzija Hreščaka so premestili Italijani iz Lokvi pri Sežani na Vojsko nad Idrijo. Proti premeščanju učiteljev, za katero ni nobenega pravega vzroka, in proti kršenju šolskih zakonov s strani okupacijske oblasti so bili podani protesti po učiteljskih društvih in pristojnih zastopih. Ako je učitelj kolikaj bolj agilen in delaven v prospeh šole in učiteljstva, pa je že nevaren in hitro mu italijanski oblastniki pokažejo svojo pest.

— Jugoslovensko trpljenje na Reki. D' Annunzio je divjaško gonil Jugoslovane z Reke. Nobenega obzira, nobenega usmiljenja. Jugoslovani so na ulici domači italijanski podivjanci in vojaški — arditii suvali, pretepali, opijevali, potem so ga vlekli na kvesturo, kjer so ga zopet mučili. Na policijo so bile po-

zване jugoslovanke družine, kjer so dobile nalog za izgon in propustnico. Na propustnici je bilo zapisano, koliko svojih stvari sme stranka s seboj vzeti. Ko so izgnanci odšli, je reška divjačina planila po stanovanjih in si razdelila vse, kar so jej morali Jugoslovani prepustiti. Mati z dvema malima otrokoma je lepo prosila, naj jej dovolijo vzeti s seboj otroško obleko in perilo. V odgovor so jo sunili z nogami v rebra. Bedna žena je jokala in z njo otrocička, ali kaj takega ne gane slavnega pesnika D' Annunzia. Nič pesniškega ni več v njem, razbojništvo kraljuje v njegovem sreč. Tiati visoki oblastniki, ki pravijo, da predstavljajo Evropo, vsa taka italijanska grozodejstva mirno gledajo. Pa, saj je Evropa ščitila Turčijo, ko je ta v Stari Srbiji natikala na kole naše ljudi, kaj naj bi ne ščitila zavezniške in velekulturne Italije!

— D' Annunzio se pripravlja. »Domovina« poroča iz Barka, da je včeraj zopet letel nad Bakrom italijanski areoplan in sicer v smeri proti Karlovcu. Na Sv. Kuzem so pripeljale italijanske cete mnogo vagonov bodoče žice in mnogo vojnega gradiva. Italijanske cete se noč in dan vežbajo v ostrem streljanju. Na Sušaku so fanatični Italijani prekrstili trg Petra I. v trg Vittorio Emanuele. Predsinočnim se je pri Urinju približal naši obali italijanski motorni čoln in pričel streljati s strojico. Naše straže so na ogenj odgovorile, naker se je čoln oddaljil. Ranjen ni bil nihče, toda zgoditi bi se mogla nesreča, ker se je v morju kopala deca in je bilo na morju mnogo ljudstva.

— Iz Šibenika je odšel general Viose. Divjal je ta general, ali še premalo, zato je prišel sedaj hujši poveljnik Taranto, po imenu; tega sta izbrala D' Annunzio in Urillo. Pričakovati je torej v Šibeniku in okolici še hujšega preganjanja. V Prvačini so italijanski detektivii izzvali spor s tamkajšnjimi kmeti. Prišel je takoj večji vojaški oddelek z nasajenimi bajonetii. Odpeljali so več »upornikov«, vse hudo zvezane, v zapore. Pa da bi se vsa ta italijanska surovost ne masčevala!

Koroška demarkacijska črta.

OLAJŠAVE.

Ljubljana, 5. avgusta. Ljubljanskemu dopisnemu uradu poročajo iz Celovca: Danes ob 8. zjutraj je jugoslovenska delegacija dovolila na onem delu demarkacijske črte, ki loči zoni A in B, t. j. med Rožekom in Mostičem, gotove olajšave glede osebnega in blagovnega prometa. To je storila iz razloga, ker bi se nam sicer podtaklo, da smo le zaradi tega tako nepopustljivi, ker se bojimo plebiscita, pa bi ga radi s svojo nepopustljivostjo onemogočili. Ker pa mi nimamo nobenega razloga, da bi plebiscit odlašali, ali da bi se ga celo bali, se je dovolilo toliko, kolikor se je moglo dovoliti, ne da bi se s tem ogrozili čistost in nepristranost plebiscita ter red in mir v coni A. Povdarjati pa moramo izrečno, da demarkacijska črta ni odpravljena in da vrši na nji naše orožništvo in naša finančna straža svojo službo kakor doslej. Prehod čez demarkacijsko črto je dovoljen z legitimacijami. Pregovori s plebiscitno komisijo še niso končani, toda verjetno je, da bodo jutri vse točke glede osebnega in blagovnega prometa med obema conama končnoveljavno urejene.

Zagreb, 5. avgusta. »Agrarier Tagblatt« poroča, da je italijanska komanda v Beljaku poslala na demarkacijsko črto patrolje z nalogom, da se prepričajo o številu naših policijskih in orožniških čet. Italijanske patrolje so bile oblečene v civilno obleko z zelenimi koroškimi klobuki in »gamsbartom«. Vsaki patrolji je bil pridelen po en nemško govoreč oficir.

Za Koroško! Cvetlična dneva dne 7. in 8. avgusta.

Darujte cvetje!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 6. avgusta 1920.

— Molčeči premogariji? Klerikalci ne poznajo noblesse nikoder, tudi zmisla nimajo zanjo. Pred tednom je poverjenstvo za javna dela sklicalo na zahtevo javnosti sejo v ta namen, da se prouči vprašanje premogovih cen. Iz te seje se je izvolil pododsek, ki je študiral to vprašanje ves teden in včeraj menda dovršil svoje poročilo. Napredni krogi so smatrali za umestno, da počakajo s protestnimi shodi dotlej, da odsek dovrši svoje delo. Ta čin noblesse in lojalnosti porablja znana kapaciteta, da danes v »Slovencu« očita naprednjakom molčanje. Naj bi se ta mož raje poučil o celi zadevi pri pristojnih mestih. Ne izzivajte prezgodaj! Ta cela afera s premogom bo dala prilike pokazati, kako se je odpravilo interese konsumentov. Od 3500 vagonov so klerikalci popustili 2500. Ne glede na ceno je to že

čedno »zastopanje« domačih interesov. Mi še čakamo, ker smo prepričani, da bo poverništvo objavilo celo poročilo odseka. Upamo, da se ne varamo. Vlada se vendar ne bo bala javnosti, luči in resnice? Potrpiljenje torej gospodje okoli »Slovenca«.

— **Molčeči premogarij.** Današnji »Slovenec« se zaganja na znani svoj strupeni način v naš list in gospode, ki so pisali proti podražitvi premoga, ter pravi: Molčeči premogarij. Deželna vlada je sklicala svojčas posvet zaradi novih cen premoga. Člani tega sveta so skoraj izključno takozvani demokrati, ki so poslali svoje prvobornike v stolpe »Slovenskega Naroda«, da napadejo deželno vlado. Isti demokrati so napovedali protestni shod v uniojskih dvorani. Takoj po prvem posvetovanju pa so shod odpovedali in njihovi prvaki so odložili svoja bojevitja peresa. Ljubljanski konsument se bo sedaj čutil, kako da je naenkrat ponehal ljubezen in skrb liberalne gospode zanj, a bo zastoj čakal, da bi »Narodovi« člankari preklicali svoje neupravičene napade na deželno vlado. Njihova pravičnost nima daljšega življenja od njihove ljubezni za ljubljanskega konsumenta. — Shod glede premoga in famozne podražitve s strani Trboveljske družbe ni bil preklican, marveč samo odložen in to edino le iz vzroka, ker se je vlada udala pritisku javnega mnenja, katero smo zastopali mi v vseh tozadevnih člankih ter je spravila celo zadevo v pravi tir, tako namreč, da je pokrajinska vlada priznala upravičenost revizije cen trboveljskega premoga ter to revizijo poverila posebni komisiji. Naše stališče je prekosile neizpremenjeno ter čakamo samo točno, kako bo ta komisija odločila. Toliko v odgovor »Slovenčevemu« natolčevanju.

— **Slovenec v pojasnilo.** Dopisnika nepodpisanih notic v »Slovenec« z dne 5. avgusta 1920 št. 176, ki gredo na račun društva Sokol na Bledu pozivljamo, da naznanijo svoje ime. Že sedaj pa ga javno imenujemo obrekovalca in lažnjivca, ker društvo Sokol ne more biti odgovorno zato, ako domačini in letovščarji Orlov niso pozdravljali. Isto velja za g. Monda Franja, Banjalka, ki je v isti številki priobčil dopis »Kultura gnojnice«, v katerem podtika kazniva in nedostopna dejanja Blejskemu Sokolu. Sokol Bled.

— **Slomšek in »Slovenec«.** »Slovenca« je orlovsko slavnost, po njegovi izjavi največja manifestacija Jugoslavije, popolnoma zmešana, tako da je celo pozabil krstno ime velikega slovenskega škofa Slomška. Ko piše namreč, da so člani Slomškove zveze posetili rojstni dom Slomškov na Ponikvi, pravi med drugim, »da jih je pot pripeljala v Ponikve mimo cerkve sv. Ožbolta, kjer je naš Valentin ministriral in kamor se je pozneje kot dijak večkrat zaprl, da se je učil raz prilčne v govorništvu. Kaj vsega ne stori orlovsko navdušenje! Sedaj Valentin Slomšek, in če bo še kaka orlovsko slavnost, pa pričakujemo, da bomo tudi že čitali Martin Vodnik!

— **Na Koroško!** Isti dan, ko priredi društvo »Gospodstvi Zvon« Grafenauerjev večer, to je v soboto 7. avg. in v nedeljo 8. avg., prirede narodne dame ljubljanske, na čelu jim gospa županja dr. Tavčarjeva in g. dr. Debeljakova cvetlični dan v prid slovenski Koroški. Kakor so se ob zadnjem cvetličnem dnevu hvalevredno žrtvovali posestniki kavarn, vrtnarji in šolska vodstva, tako pričakujemo tudi tokrat. Vsakdo, ki ima cvetlični vrt, blagovoli poslati v soboto 7. avg. dopoldne največ ko mogoče cvetlič na magistrat. Tam naj se ob 11. uri dopoldne tudi zberejo gospodične nabiralke in gospode spremljevalci; s seboj naj prinesejo po možnosti cvetje in steklenice. Ljubljanska mladina bo takrat pokazala, ali ima tudi ona toliko srca za Koroško, kakor neutrudne dame iz odbora.

— **Stanovanjska zadruga.** Vsi, ki se prizadevajo na podlagi stanovanjske naredbe št. 166 in jim je poverništvo za socialno skrb zagrozilo z deložiranjem 3. t. m. če ne izpolnijo stavljenih pogojev, so imeli zborovanje včeraj v sejni dvorani mestnega magistrata ljubljanskega. Poročalo se je o stanju zadeve in o zahtevah, na katerih vztraja poverništvo za socialno skrb. Nato se je oglasilo takoj 26 udeležnikov, ki so podpisali pristopnice za stanovanjsko zadrugo z deleži, ki znašajo več kot 1 milijon kron. Nato se je vršil ustanovni občni zbor »Stanovanjske zadruge z o. z.« v katerega načelstvo so bili izvoljeni gospodje: Ivan Knez kot načelnik, Ivan Jelačin kot načelnikov namestnik, R. Kokalj kot tajnik, Franc Stupica kot blagajnik, dr. Jenko kot odbornik, ter nadzorstvo, čegar člani so gospodje: Alojzij Lilleg, načelnik, E. Hieng, načel-

nikov namestnik ter g. I. Drufovka, Franjo Krapež in Viljem Tönnies. Sklenilo se je pozvati vseh 173 prizadetih strank, da nemudoma pristopijo k »Stanovanjski zadrugi« ter podpišejo primerno svoto deležev, nakar bode zadruga takoj začela graditi stanovanjske hiše. Namerava se v slučaju, če se pridobi deležni kapital 5.000.000 K, takoj pričeti z zgradbo 3 stanovanjskih hiš z 48 stanovanji, s čimer bodo člani zadruge zadostili vsem zahtevam poverništva za socialno skrb in se s tem izognili neprijetni negotovosti, v kateri so dosedaj živeli. Želeli bi bilo, da se čim več zadrugnikov prijavijo, da se uresniči lepi načrt in s tem kolikor mogoče mnogo odpomore stanovanjski bedi. Kdor ne bode član zadruge, bo moral sam prenašati vse posledice. Prijave se sprejemajo v pisarni Gremija trgovcev v Ljubljani, Gradišče št. 17/L, kjer je dobiti tudi nadaljne informacije.

— **Vračajo se.** »Hrvat« priobčuje iz Beograda vest, da je vlada dovolila izgnanim generalom Salis-Sevisu, Laksi in Mihaljeviču povratek v Jugoslavijo. Ti generali so bili po osvobojenju izgnani, ker niso hoteli priseči zvestobe kralju in domovini. Zagrebška »Domovina« pravi: Čujemo, da so se dobri in nedolžni generali skesali in premislili ter da prinesejo s seboj prošnje Franka, Sachsa in Klobučarica za povratek v Jugoslavijo in da bomo skoraj doživeli tudi to veliko srečo. Mi pa menimo, da tudi povratek krščenjskega glavarja Susteršiča ni izključen, če bodo na vladi še kaj časa sedeli člani njegove stranke, ki so baš te dni priredili v Mariboru katoliški shod v Susteršičevem duhu.

— **Popis rezervnih častnikov.** Minister za vojno in mornarico je izdal naredbo, naj se izvrši popis vseh rezervnih častnikov.

— **Jugoslovensko zdravniško društvo v Beogradu** je predložilo ministrstvu za narodno zdravje svoja pravila v potrdjenje.

— **Politični dnevnik »Jugoslovenski Narod«**, glasilo seliačke stranke, je pričel danes izhajati.

— **Odpuščeni delavci tobačne tovarne** se vabijo na sestanek v soboto ob 7. uri zvečer v gostilno pri »Fröhlichu«, Trnovski pristan 4. — Udeležite se vsi! Zelo važno.

— **Tehnična šola za invalide.** Ministrstvo za socialno politiko bo otvorilo v Zemunu tehnično šolo, v kateri se bodo naši invalidi učili raznih obrti.

— **Trgovski diplomni izpit** iz bančne tehnike, narodnega gospodarstva, trgovskega in civilnega prava in zadrugništva je položil z dobrim uspehom 28. julija na univerzi v Kölnu ob Reni g. Fran Terpin iz Kosovelj pri Ribenburgu na Goriškem.

— **Poljedelska fakulteta.** Poljedelska fakulteta v Beogradu zahteva pol milijona dinarjev od proračuna.

— **Sprememba imena.** Deželna vlada za Slovenijo je dovolila ing. Albinu Halleggerju spremembo rodbinskega imena v Černe.

— **Posebni vlaki v Guštani.** O priliki župnega zleta M. S. Ž. v Guštani bo vozil v nedeljo dne 8. avgusta poseben vlak iz Čakovca (odhod ob 2.45) s postankom na vseh postajah in postajališčih, in sicer preko Pragerskega, Maribora (odhod ob 5. uri) in Dravograda v Guštani. Povratek iz Guštania ob 20.55. Posebni vlak iz Celja ni še sicer zagotovljen, pričakovati pa je, da bo, in sicer s takim voznim časom, da bo imel zvezo v Dravogradu s posebnim vlakom iz Čakovca. Udeležencem župnega zleta je dovoljen 50odstotni ponust pri voznih cenah.

— **Apel na ljubljanske gg. trgovce.** Nahajamo se ravno v času, ko se nam dele zaslužni dopusti. Dovoljimo si opozoriti ob tej priliki dotične gg. šefe, ki imajo svoje uslužbenca na hrani, da nam za časa dopusta gre po vsej pravici tudi plača za hrano. Gg. šefi bodo pač sprevideli, da s plačo, kateri je hrana odšteta, se danes trg. nastavljenec ne more dati na dovoljeni mu dopust. Več gg. trgovcev je prav hvalevredno pripomoglo svojemu uslužbenstvu do dopustov, toda dobe se še nekateri, ki se ne spoznajo ali pa ne počajo o tem nič vedeti. Torej prosimo! — Trgovski nastavlenci.

— **Slov. dij. zadruga v Pragi in »Slov. dij. zadruga v Brnu«** opozarjata one tovariše diake, ki nameravajo bodoče šolsko leto študirati v Pragi oziroma Brnu, da pri glase svoj vstop v navedene organizacije najkasneje do 1. septembra, ker drugače ne bodo mogli reflektirati na ugodnosti, ki jih nudijo svojim članom omenjene organizacije, in ne biti deležni jugoslov. akademske menze v Pragi in Brnu. Informacije dajeto za »Slov. dij. zadruga v Pragi« gosp. Srečko Petrovič, cand. ing., Ljubljana, Rimska cesta 23; za »Slov. dij. zadruga v Brnu« gosp.

Makso Hrovatin, stud. tehn., Ljubljana, Resljeva cesta 25.

— **Československe ministerstvo Narodni Obran** vpisuje pravé fadné odvody ročníků 1898, 1899 a 1900. Všichni příslušníci Českoslov. sídlící v obvodu Deželne vlade za Slovenijo, kteří se narodili roku 1898, 1899 a 1900 se vyzývají, aby buď osobně neb písemně přihlásili svou nynější adresu při konsultátu čsl. republiky v Ljubljani, Breg 8. — S adresou buďtež udány: rok a místo narození, příslušnost, jméno rodičů, stav a dokumenty, jež při sobě mají.

— **Slovenski učitelji v Metliki.** Ko se je vračalo učitelstvo s kongresa v Beogradu, se je ustavilo do 50 učiteljev tudi v Metliki. Njihov pevski zbor — 30 članov — je priredil v soboto 24. p. m. koncert, katerega je posetilo mnogobrojno občinstvo, ki je z velikim zanimanjem sledilo krasnemu petju.

— **Promenadni koncerti.** Na tozadevno željo, izrečeno iz vrste občinstva, moramo pripomniti, da je godba naše Dravske divizije tako prekomerno zaposlena, da nima skoraj nobeno nedeljo in noben praznik na razpolago časa za prirejanje promenadnih koncertov. Tudi je polovična godba sedaj v seziji na Bledu in je nadalje tudi iz drugih ozirov skoraj izključeno, da bi mogla godba povsod sodelovati. Kapelniki godbe g. dr. Čerin je ustregel vedno razvolje vsem, tudi najdalekosežnejšim željam občinstva in zlasti je dal dovolje godbo brezplačno na razpolago za dobrodelne in občenarodne prireditve. Godba pa je navezana skoraj popolnoma in izključno na lastni zaslužek in prihranek, zato je želeli, da občinstvo godbo naše Dravske divizije čim krepkeje podpira in ne zahteva od nje sivarji, ki se ne dajo izvesti.

— **Klub Primork** je poslal na vsa kulturna ženska društva v Ljubljani sledeči poziv: Na poziv odbora »Jugosl. matic« na slovensko žensko je sklenil »Klub Primork«, da priredi v prid »Jugosl. matici« veliko veselico. V ta namen se obrača podpisani odbor na slav. načelstvo z iskreno prošnjo, da bi blagovolilo pri omenjeni prireditvi sodelovati. Ker ima biti prireditve v velikem stilu, smo povabile k sodelovanju vsa v Ljubljani obstoječa kulturna ženska društva, brez razlike strank. Se stre! Časi so resni. Od severa in juga nam grozita večstoletna naša sovražnika, stegajoča poželjive prste po naši krasni, bogati zemlji, težko pričakujejo prilike, da razkosata našo toli zaželeno Jugoslavijo. »Jugosl. matica« ima namen, štiti in podpirati naše brate in sestre onkraj demarkacijske črte ter jih čim prej spraviti pod okrilje matere Jugoslavije. Da bo pa mogoče »Jugosl. matici« moralno in materijelno podpirati ta nanesrečnejši del našega naroda, potrebuje pomoči in sodelovanja vseh slovenskih strank, ki naj jim bo v tem resnem trenutku na misli samo rešitev zaslužjenih bratov. — Tozadevna skupna seja, ki se je imela vršiti dne 7. t. m., to je v soboto, se je vsled cvetličnega dne in Grafenauerjevega večera predložila na ponedeljek, dne 9. t. m., ob 6. uri zvečer na magistratu.

— **Odpomoč proti avtomobilom.** Zelo potrebno bi bilo, da bi pokrajinska vlada zopet uvedla stroge mere za predvje avtomobiliste. Opozoriti bi bilo zlasti treba, da naj avtomobilisti vozijo skozi mesta in trge v zmernem teku, na odprti cesti pa naj divjajo, kolikor hočejo. Tako se dogajajo vedno večje ali manjše nesreče po vseh naših cestah, da bi lahko dan za dnevom prinašali pri tožbe iz tega ali onega kraja. Samu iz Grosuplja nam poročajo, da so avtomobil letos v vasi sami povzročili že več nesreč oziroma več škod. Spomladi je povozil neki avtomobil v Grosupljem konja, vrednega 15.000 kron, za katerega lastnik ni dobil nobene odškodnine. V ponedeljek je povozil v Grosupljem Polakov avtomobil nekega 16letnega fanta iz Račne, ki ga je potem avtomobil moral vzeti kar s seboj v Ljubljano v deželno bolnišnico. Isti dan je drug avtomobil na Blatu pri Grosupljem povozil eno kravo in enega vola, tako da so morali živati takoj ubiti. V sredo je bil pred hišo gostilničarja in trgovca Hudeta na vrsti zopet gostilničarjev pes. Tako skrbje avtomobil, da je na Grosupljem vedno nekaj vpitja in nezadovoljnosti.

— **Medvedko** je ustrelila dne 2. t. m. gospa Franja Jaklova, tovarnarjeva soproga iz Karlovca, v Travniki gori nad Sodražico, v lovišču g. dr. Lovrenčiča. Gospa je šla proti 5. uri popoldne na lov na srnjaka, ko prišlo iz goščave medvedka. Z dobro merjenim strelom jo pogodi gospa smrtno v vrat, na kar ji zadel logar Antun Lavrič, ki je gospo spremljal, še en strel. Medvedka je šla po strelh še kakih 40 korakov dalje in nato šele obležala. Po zo-

boju in velikosti soditi, je stara 3 leta, mladicev še ni imela.

— **Položnice.** Današnji številki so priložene položnice onim cenjenim naročnikom, katerim je potekla naročnina, in prosimo — v svrhu neprekinjenega pošiljanja — da se jih blagovolé čim preje poslužiti.

Sokolstvo.

— **Sokolska župa Ljubljana I.** priredi svoj III. župni zlet v nedeljo 8. avgusta v Štepanji vasi »na planirju«. Spored: ob 5. uri zjutraj tekma članov v višjem in nižjem oddelku; ob 7. uri tekma članic; ob 10. uri skušnje za popoldanski javni nastop; ob 14. uri popoldne spreved izpred Mestnega doma v Štepanjo vas. Ob 15.30 uri javna telovadba s sledečim sporedom: a) deca, moka in ženska igre; b) moški naraščaj; vaje z drogovci v trojicah; c) ženski naraščaj; vaje s cvetnimi loki; d) člani; proste vaje; e) člani; proste vaje za VII. vsesokolski zlet v Pragi 1920; f) orodna telovadba članov in članic; g) posebne tečbe naraščaja; h) člani in članice; simbolično ritmične vaje Vidmarjeve na J. Ravnikovo skladbo »Jugoslavija«. — Po telovadbi velika ljudska zabava. Sodeluje godba dravske divizije. — Odbor župe Ljubljana I.

— **8. avgusta v Guštani na Koroško.** Bratska društva v Sloveniji! Vedno čitamo v časopisih, kako se doma zabavate, ter prirejate različne prireditve. Spomnite se našega Sokola, ki tvori branik na naši severni meji! Pomislite, da stoji Koroška tik pred plebiscitom, ter da je ravno sedaj nad vse potrebno, da se obračamo na njo in tam delujemo z vso zavednostjo. Naj se Vam ne zdi pot predolga in vlak predrag! Revnejšim pomagajte z društvenimi sredstvi, da jim bo dana možnost udeležbe! Društva, 8. avgusta korporativno v Guštani!

— **Člani, ki se zanimajo za ustanovitev župnega jezdnega odseka župe Ljubljana I.** vabijo se na sestanek dne 8. avgusta ob priliki župnega zleta po telovadbi na telovadišču v Štepanji vasi.

— **Sokol v Metliki** je priredil dne 1. avgusta 1920 javni nastop z ljudsko veselico. Sokolske slavnosti so se udeležila vsa bližnja okoliška društva iz Ormožja, Sevnice in Gradaca ter Sokol iz Karlovca in Novega mesta. Dopoldne se je zbralo na kolodvoru mnogobrojno občinstvo s Sokoli, da pozdravi došle goste, nato se je vršil obhod po mestu in pozdrav pred mestno hišo, kjer je mnogobrojno Sokolstvo pozdravil župan in starosta Makar. Popoldne se je vršila v lepem mestnem logu javna telovadba, ki je uspela nad vse pričakovanje dobro in je bila jasen dokaz postrvovalnega dela članstva in zlasti načelnika. Po telovadbi se je razvila živahna ljudska veselica, katere se je udeležilo veliko število ljudstva.

— **Mozirje.** Bil je uprav božji dan, nedelja, naš Sokol praznoval pa je svoje posebno slavlje javnega nastopa. S tem je osvedočil, da mu ni zatrlo močnih kril avstrijsko tiranstvo. Privedel je ta dan svoje osvežene roje na plan, pokazal nam je s pomočjo nad vse dičnega bratskega šostanjskega Sokola, da je kardinalna točka Sokolstva telovadba v dejanju! Neumorna — vzorna četa šostanjskih Sokolov in mičnogibnih Sokolic prišla nas je počastiti, prišla nam je pokazat svojo odlično telovadno izvežbanost. V rednih vrstah so skupine vršile javne vaje pred morda 2000 glav brejdem občinstvom. Z smelo eleganco in sigurnostjo so šostanjski na drogu in bradiji izvajali najtežje vaje, dosegli pa so krono uspeha v simbolčnih igrah. Posamezne kitice, veličastne himne »Osvoboženja« — odigrane so se pred našimi očmi živostlikovito ponosito. Divili smo se temu, kaj zamore ustvariti voljna disciplina pod umnim vodstvom. In slednje imajo bratje šostanjski v polni meri v osebi brata načelnika Kurnika. Vsa čast vam, sokolska četa! Tudi nam je bila čast pozdraviti vas, videti vas in vašo izvajala občudovati. Osvobojeni naš duh sledil je le tem in čutili smo z vami vse težke faze jugoslovenske usode, vprizrojene v simboliki iger! Hvala vam na izrednem užitku — počastite nas še kmalu. Videli pa smo, kako zna šostanjski počastiti in razvidi v lastnem Sokolstvu delnega rešitelja šostanjske trdnjave. Prišlo je mnogo občinstva v spremstvu ter počastilo s tem, povečalo naše slavlje, hvala vam sokolska! Naj bi našli mnogo posnemalcev, zlasti v krajih, ki še nimajo ali neboje imeti smisel za Sokolstvo.

V nedeljo vsi v Štepanjo vas!

Društvene vesti in prireditve.

— **I. splošno društvo jugoslov. vpokojencev v Ljubljani.** V nedeljo dne 8. avgusta 1920 bo ob 9. uri v Kranikov (Novi) ulici 6, v Ljubljani javni društveni protestni shod. Dnevni red: g. 78. osnutka službene pragmatike, kateri je za vpokojence največja nesreča. Pridite!

— **Produktivna zadruga čevljarjev** za Slovenijo, naznanja svojim članom prodajo usnja v ponedeljek, dne 9. avgusta ob 8. uri popoldne.

— **Pevski zbor »Slavec«** priredi v nedeljo 15. avgusta zvečer koncert na Bledu in v nedeljo 22. avgusta pa v Rogoški Slatini. Koncerta se vršita v dvorinah ondodnih zdraviliških domov in obezasta srbske, hrvaške in slovenske umetne in narodne pesmi, med njimi koroške narodne. — **Člani »Ferijalnega saveza«**, ki so navedli ferijalno addresso Ljubljano, naj pridejo takoj po svoje potne legitimacije v »Narodni dom«, mala dvorana.

— **Skupština »Društva za zaščito Jugoslovenske dece«**. Na osnovu III. 7. društvenog ustava održaće se III. redovna godišnja skupština 28. i 29. avgusta 1920. god. u društvenom domu a Beogradu, Studenička ulica br. 62. Na skupštini će se rešavati: 1. O izveštaju Glavnog in Nadzornog Odbora i o razrešnici njihovoj. 2. O predlozima. 3. Biraju se članovi za Glavni in Nadzorni Odbor. 4. O budžetu za iduću godinu. 5. O izmenama i dopunama društvenog ustava. Početak 28. avgusta 1920. god. u 9. časova pre podne. — Glavna uprava.

Najnovejša poročila.

NOV POGROM NA JUGOSLOVENSKA PODJETJA V TRSTU.

Trst, 5. avgusta. Italijani pripravljajo nov pogrom na jugoslovenska podjetja. Tržaški »Fascio di Combattimento« je izdal z dovoljenjem vlade na italijansko pomorsko zvezo in na ravnateljstva paroplovskih društev poziv, naj odstranijo nemudoma vse jugoslovenske osebe. Po mestu so nabili letaki, v katerih »svetujejo« fašisti mirno odstranitev jugoslovenskih uslužbencev iz vseh pomorskih podjetij, ker bi se v nasprotnem slučaju lahko ponovila tragedija Narodnega doma. Vse to se godi pred očmi italijanskih oblasti. Fašisti grozijo s potopitvijo vseh ladij, ki so last jugoslovenskih parobrodskih društev. — Pri tržaškem trgovskem brodogradu je najmanj štiri petine moštva in častnikov jugoslovenske narodnosti.

ITALIJANI OBOROŽUJEJO TURKE

London, 4. avgusta. V angleški poslanski zbornici je bila stavljena interpelacija glede vesti, da je prejel Mustafa Kemal paša od Italije municijo in orožje. Lloyd George je nato izjavil, da je angleška vlada prejela tozadevna poročila naravnost iz turških virov in da je ta poročila poslal poluradno italijanski vladi.

URADNI LIST ZVEZE NARODOV.

London, 5. avgusta. V Londonu je pričel izhajati uradni list Zveze narodov. Naslov lista je v angleškem in francoskem jeziku: »League of Nations« in »Société des Nations« — Official Journal. List naj bi bil uradno glasilo vseh držav, v članicah v Zvezi narodov. Naročuje se: Harrison a. Sons, 45 St. Martin's Lane, London WC.

GENERAL BRUSILOV IN RUSKI BOLŠEVIKI.

Pariz, 4. avgusta. Ruske »Poslednje Vestis«, ki izhajajo v Parizu, priobčujejo zanimive podatke o vlogi generala Brusilova v zadnjih dogodkih na rusko - poljski meji. Če so vesti imenovanega lista točne, tedaj je iz njih razvidno, da vodi general Brusilov vkljub strogemu osebnemu nadzorstvu s strani bolševikov volne operacije proti Poljski oziroma antanti. Brusilov biva v Moskvi pod najstrožjo kontrolo narodnih komisarjev. Njegovo delo obstoji edino le v popravljanju vojnih načrtov, ki jih dobiva s fronte. Njegov generalštabni šef je general Daniševski. Nedavno se je udeležil Brusilov velikega shoda v gledališču, kjer sta bila tudi Lenin in Trocki. Neki govornik je opozoril na nevarnost, ki preti sovjetom s strani protirevolucionarnega generala. Trocki je nato odgovoril, da je general pod najstrožjim nadzorstvom in da ne more biti nevaren. Nadzornik izrednih komisij Čerčenski pa je izjavil, da prevzame nase vso odgovornost in da garantira za situacijo.

PROMETNA KONFERENCA V MARIBORU.

Konferenca, o kateri poročamo že na drugem mestu, se je razdelila v primerne pododseke, in sicer: v odsek za prometne zadeve, transportno in komercialno službo, vozovno službo, carina in pošta, javna varnost in sanitetna služba. Posamezni odseki so se konstituirali že tekom dopoldneva. Tekom popoldneva so se pogajanja nadaljevala. V prvi vrsti je šlo za to, da se najde modus vivendi za prehodno službo na Koroškem, kjer je nastal vsled zahteve plebiscitne komisije glede odstranitve demarkacijske črte nov, dčesaj še ne razjasnjen položaj.

POGAJANJA.

LDU. Beograd, 5. avgusta. Včeraj ob osemnajstih je bil zopet sestanek med dr. Vesničem in Davidovičem. Dr. Vesnič je vztrajal še nadalje pri svoji zahtevi da je traba pla-

čati hla. Kakor to zahteva radikalna stranka.

LDU, Beograd, 5. avgusta. Danes ni bilo službenih razgovorov med dr. Vesničem in Davidovičem, ker se ni dospel v Beograd Draškovič, s katerim bi se moralo razgovarjati o vprašanju. Njegovega prihoda pričakujejo jutri.

SODNIKI IN VOJAŠKA SLUŽBA.

LDU Beograd, 6. avgusta. Vojno ministrstvo je izdalo naredbo, s katero se oproščajo vojaške službe do 1. novembra t. l. vsi sodniki. Oni, ki se v tem trenutku nahajajo pri vojakih, se morajo takoj izpustiti domov.

ZA INVALIDE.

LDU, Beograd, 6. avgusta. V ministrstvu za socialno skrbstvo izdelujejo načrt, po katerem se bodo vsi dohodki invalidov od njihovega dela zbirali v posebni blagajni, ne pa kakor doslej pri finančnem ministrstvu.

Gospodarske vesti.

— g Zakup Guberjevega vrelca pri Srebrnici. Delzna vlada za Bosno in Hercegovino bo dala za dobro 10 let Guberjev vrelce pri Srebrnici za izkoriščanje v zakup. Ponudbe je poslali do 20. avgusta t. l. »Rudar« skemu odseku deželne vlade v Sarajevu. Razglas, vsebujoč natančne pogoje, je interesantom na vpogled v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

— g Nabava različnega materiala za vojaško upravo. Artiljerijsko tehnično oddeleženje v Beogradu raz-

pisuje nabavo različnih potrebščin, kakor konsistentne masti, vazeline, valvolina, glicerina, parafina, ribje masti, tera, kolofonije, surove vazeline, pločevine, bukovih dog za so-de, konjskih žebeljev, kolarskega, mizarkega, puškarskega in drugega orodja, raznih usnatih potrebščin za opravilo vojske itd. Ponudbe je poslali artiljerijskemu tehničnemu oddeleženju najkasneje do 15. avgusta t. l. Nabavni razpis, vsebujoč natančneše podatke in pogoje, je interesantom v pisarni trgovske in obrtniške zbornice na vpogled.

— g Promet na progi Ljutomer-Radgona. Maribor, 6. avgusta. V Radgoni se je danes vršila važna konferenca zaradi železniškega prometa na progi Ljutomer - Radgona. Uspeh te konference še ni znan, ker so naši zastopniki došli kasneje. Na to konferenco je prišlo iz Beograda troje zastopnikov, iz Ljubljane 10, iz Beljaka 7, iz Celovca 2, iz Grada 5 in z Dunaja 28. Odseki posameznih ozemeljskih zastopstev so podali svoje referate, na katere bo odgovorila konferenca po nadaljnjem strokovnem študiju, ki je zahteva to vprašanje.

— g Važna železniška konferenca v Mariboru. Maribor, 5. avgusta. Danes se je sestala v Mariboru v Narodnem domu velevažna konferenca, ki ima nalogo, da izvrši in določi vse pogoje in navodila o prejemu in oddaji železniškega blaga in osebnega prometa iz Jugoslavije v Avstrijo in obratno. Pri tej konferenci so bili navzoči zastopniki Jugoslavije, med temi v prvi vrsti Slovenci. Beogradsko vlado je zastopal sekcijski šef Deroca. Ta je otvoril sejo v francoskem jeziku. Francoska delegacija je bila zastopana s 70 zastopniki, ki so zastopali promet, komercial-

no službo, železniški in poštni telegraf, pisarno in občo pošto in policijo. Koroski nemški delegati so zahtevali nevrnalno cono in to na črti Holme-Jesenice - Warmbad (Beljak), to pa zaradi tega, ker oni niso znali, da demarkacijska črta ni odpravljena. Jugoslovanski delegati so nastopili odločno proti zahtevi koroskih nemških delegatov in so se sklicevali pri tem na zadnje odločitve glede odprtja demarkacijske črte, češ da je ta zahteva koroskih delegatov iluzorična. Konferenca je sklenila, da odloča o tej točki jutri dopoldne.

— g Mednarodno društvo za ekonomijo. V Parizu se je ustanovilo »Mednarodno društvo za ekonomijo in kmetijsko zakonodajstvo« z namenom, da proučuje gospodarsko in kmetijsko zakonodajstvo, brani obče kmetijske interese, upostavlja mednarodne prijateljske zveze med kmetovalci, zbira podatke o kmetijstvu in dela propagando za obnovo zemlje. Člani so ali častni in utemeljitelji ali pa podporni, redni in vlagatelji. Častni člani postanejo tisti, ki so si stekli velikih zaslug za kmetijstvo, utemeljitelji pa tisti, ki so si pridobili po svojem zaslužnem delovanju priznanje društva. Podporni člani plačujejo letno najmanj 20 frankov, redni najmanj 5 frankov in vlagatelji po 2 franka članarine. V posameznih deželah se ustanove pod nadzorstvo glavne uprave podoborci. Društvo izdaja list: Glavni pregled ekonomije i poljoprivrednog zakonodavstva, služben organ Mednarodnog društva za ekonomiju i poljoprivredno zakonodavstvo, ki izhaja četrtletno in se pošilja brezplačno častnim, podpornim in rednim članom. Prošnje za sprejem v društvo, katerim je priložiti kratek popis predizvoljenega (curriculum vitae) prošilca, je naslavljati na: M. le Secrétaire general de la Societe Internationale d' Economie et

de Legislation Rurales, 7, rue de Wal-lons, Paris (XIII).

BORZE.

LDU Zagreb, 5. avgusta. Devize: Berlin izplačila 182-183,50, Italija 430-435, London 318-350, New York 80-81, Pariz 610-0, Praga 151-155, Švica 1350-1450, Dunaj izplačila 39,50-40. Valute: dolarji 78-79, avstr. krones 44-45, carski rublji 128-130, francoski franki 620-625, napoleonor 323-325, nemške marke 192 do 193, leji 191-193, ital. lire 435-438, angl. funti 290-0, čehoslovaške krones 153-155.

LDU Curih, 5. avgusta. (CTU) Devize: Berlin 13,30, Holandija 200,75, New York 605, London 21,85, Pariz 43,70, Milan 30,60, Bruselj 45,75, Kodanj 92, Stockholm 124, Kristianija 92,50, Madrid 89,75, Buenos Aires 3,35, Praga 10,50, Zagreb 7,50, Budimpešta 3,20, Varšava 2,50, Dunaj 3,25, avstrijske žigosane krones 3,40.

LDU Dunaj, 5. avgusta. (CTU) Devize: Amsterdam 6100, Berlin 449 Curih 3125, Kristianija 2850, Kodanj 2825, Stockholm 3900. Valute: Nemške marke 447, romunski leji 430, bolgarski levi 320, švicarski franki 3100, francoski franki 1375, italijanske lire 975, angleški funti 660, ameriški dolarji 185, carski rublji 290. V prostem prometu: Zagreb 242-263, Budimpešta, plačila v pošto - hranilnišnih čekih 102 do 114, plačila v madžarskih žigosanih kronah 102 do 114, madžarske žigosane krones 102 do 114, Praga 372,50-392,50, Varšava in Krakov v poljskih markah 88-100, čehoslovaške krones 5000aki 375-396, čehoslovaške krones manjši bankovci 376-397, novi dinari 975-1025.

LDU Praga, 5. avgusta. (CTU) Devize: Amsterdam 1789,50, Barcelona 798,50, Beograd 267, Berlin 117,50, Bukarešta 129,75, Sofija 101,50, Curih 898,50, Kristianija 838,50, Kodanj 828,50, Stockholm 1095, Milan 273, Pariz 387, London 198,25, New York 54,50, Carigrad 45,50, Dunaj 25,62, Bruselj 415, Zagreb 66,50, Varšava 25,50,

Budimpešta 28. Valute: Jugoslovanski dinarji 263, avstrijske žigosane krones 24,62.

Aprovizacija.

+ Telečje meso. Vnovčevalnica za živino in mast oddala je za jutri in po-jutrinjem, to je 7. in 8. t. m., sledečim mesarjem svoja teleta v razpradajo in sicer: Ahlinu, Bizilju, Brečeljniku, Ču-zaku, Dolničarju Fr., Dolničar Jožefu, Ham Matiji, Ham Mariji, Jesihu, Kaste-lju, Kocjanu, Petriču, Prepeluhu, Prez-lju, Porenti, Rihtar ml., Rihtar star., Selanu, Smoljanu, Skrejanu, Skranjer-ju, Zabjeku, Zganjar Jožetu, Zganjar Antonu, Zupančiču, Sagmeisteru, Gutni-ku po 2 teleti; Kočarju, Krašovcu, Lebu-nu, Makovcu, Novljanu, Ocvirku, Zajo Ivanu po 3 teleta, ie Janežič je dobil 6 telet. Kg sprednjega mesa veljala 19 K, zadnjega 20 K.

Poizvedbe.

— Pogreša se že štiri tedne Mari-ja Černice, stara 48 let, bolj velike po-stave, okroglega obraza in kostanjevih las. Obklečena je v sivo površno jopo. Kdor bi kaj vedel o njej, naj blagovoli sporočiti njeni sestri Ant. Jarc, Drav-lje 89 pri Ljubljani.

— Izgubil se je pes, star 8 mesecev, svetlo-rumene barve. Sliši na ime »Ote-lo«. Komur bi bilo kaj znanega, prosim sporočiti proti nagradi Jožefu Boštjan-čič, potporučnik, Sv. Petra nasip 71.

— Zašel ali ukraden ostrizen bel špic. Sliši na ime »Cica«. Kdor ga prinese nazaj, dobi dobro nagrado. — Z o b e c, Poljanska cesta 19/I.

Glavni urednik:

Rasto Pustoslavšek.

Odgovorni urednik:

Božidar Vodeh.

Proda se trgovski pult.

Pojizve se pri Orzechu, Metelkova ul. 1.

Proda se hotel v Novem mestu

na glavnem trgu iz gostilniško koncesijo. Hiša je pripravna tudi za trgovino. Več se izve pri Fran Prijatelj, Tržišče, 20. postaja Piljarce na Dolenskem. 5875

Trstje za strope izdeluje in prodaja

na debelo in drobno m² po K 4-80 pri večjih naročilih znaten popust Stedmer Anton, Ljubljana, Jeranova ulica 13, Trnovo. 4256

Enodestopna hiša

s 7 sobami, 3 kuhinjski, vrtom, nivo, ribalkom, kupa lega, vodovod in električna razsvetljava v hiši se prodaja. Vprašati je pri tvrdki E. Hofman, Kotevje. 5858

Prodam dobro ohranjeno kočijo, 7 let

nega lepega konja z novo prano opremo in novo sedlo. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Voz in konj 5876«.

Slike kralja Petra

v velikosti 47x65 cm priporočila

Narodna knjigarna v Ljubljani.

Cena K 24.—.

Piano, dobro ohranjen, se ceno proda.

Naslov pove upravnistvo Slovenskega Naroda. 5913

Stanovanje v središču mesta.

in pritlikine se zamenja, za večje ali enako v središču mesta ali na periferiji. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 5861

Proda se nova hišna oprava, kom-

pletina za spalno sobo in kuhinjo iz smrekovega lesa v orehovi jedkovini (Belze) in lakirana. Urlič Filip Drobolje, pošta Loče ob Bistnem jezeru, Korosko postaja Blate. 5847

Ravnatelj išče sobo s pohištvo.

električno razsvetljava pri obitelji brez otrok. Ponudbe pod »Čisto 5837« na upravo Slov. Naroda. 5837

Pozor! Pozor!

Prodaja portland cementa na drobno. Vič, štev. 23, v Pivnu. 5728

Kompletne konjske oprave

in razni vozovi se prodajo po zmernih cenah, informacije daje tvrdka J. Kostova, Sv. Petra cesta 4. 5436

500 K nagrade

onemu, ki mi preskrbi ali odda topi preprosto mesečno sobo. Ponudbe na upravnistvo pod »Prej ko mogoče 5888«.

Proda se izborno lepa oprava za jedil-

nico, no sobo iz piramidno maha-gonjivega lesa. Kje, pove upravnistvo Slovenskega Naroda. 5925

Izvirjeno strojenpisalno sprejme

notarska pisarna v Ljubljani. Ponudbe na upravn. Sloven-skega Naroda pod črko »S. 5926«.

Proda se hiša

z zemljiščem, 4 orali, sadovnjak in s stavbi-šči krasno ležeče na malem hribu nepo-sredno pri Mariboru. Ponudbe pod »W. M. 646 na Anon. ekspedicijski »Jadrani« Maribor, Gosposka ulica 44. 5927

Prodajo se štirje težki, dobro ohranjeni

vozovi in več stavbinskega lesa. Poizve se v Slovinski ul. št. 19. 5906

Precizijski vrtilni stroj

(Säulenschnell Bohrmaschine) se prodaja. Ogleda se lahko v petek od 6-8 ure in v soboto od 3-6 ure zve-čer. Naslov pove uprava lista 5914

Prodam takoj

35 kg nožev iz rebit-nega lesa za strožnice (Drehbank) Pojiznila: Alojz Butkovič, kovaški mojster v Krikem. 5922

Ženitna ponudba!

Inteligenten daljeseležeči pisarniški pod-častnik, star 28 let, želi v svrhu žentive poznanstva z gospodino ali mlado vdovo, ki bi imela nekaj tisoč premo-ženja. Le resne ponudbe, če mogoče s sliko, poslati pod šifro: »Dobra bodo-čnost 5908« na upravnistvo Slovenskega Naroda. Tajnost zadržana. 5908

Pisalni stroj „OLIVER“ vidna pisava,

malo rabljen, kakor nov, potem 1 z usnjem preoblečen častniški kovčeg, 1 krasen zelenobarvni dekoracijski di-van z brušenim zrcalom, 1 velika deko-racijska palma, pripravna za fotografir-janje in 2 skoraj novi infanterijski sablji se radi odstopovanja lastnika prodaja. Naslov v Anončni ekspedicijski, Al. Matelli, Ljubljana. 5930

Stanovanje za dijaka II. realne gi-

mnazije, po mo-žnosti v bližini Poljanske ceste, in so-ba za dva solidna mlada visokošolca se išče. Ponudbe na upravn. Slov. Nar. pod »Gimnazija 5918«.

Kontoristinja, samostojna moč, večša

vseh pisarniških del, se takoj sprejme za tovarniško podjetje. Ponudbe pod »Gorenjska 5902« na upr. Slovenskega Naroda. 5902

Kupim trgovino

na deželi na promet-nem kraju z gospo-darskim poslopljem in nekoliko zemlje. Kdor mi poizve dobi K 1000 nagrade. T. Šramel, Jurkovič pri Laškem. 5795

Pozor! Mlad, neoznjen, mi-

ren trgovec, kateri odpre v najkrajšem času modno trgo-vino v središču mesta, išče pri boljši rodbini meblirano sobo s hrano ali brez hrane proti dobremu plačilu. Ponudbe na Milan Medic, Nova vas, Via Velike Lašče. 5903

Pisalni stroj „Ideal“ se ceno proda.

Polizve se pri hišniku, Gradišče 4. 5915

Proda se dobro ohranjen klavir

ter 10 rožnatih cvetočih oleandrov. Gra-dišče 2, v restavraciji. 5917

Kuharica, spretna, ki je zmožna vs-

stransko kuhati, se sprejme proti dobri plači in celi oskrbi v hiši. Ponudbe na: Mihelc Orahov, Vijaša gora. 5920

Djevojački institut.

Tečajevi v jezicima, književnosti (sla-venščini i tujci), umjetnosti, sport, ve-liki izleti. Dr. Ada Broh i sestre Zagreb, Gundulićeva ul. 63, št. Adresa za vrijeme praznika Bled, vila Sokol. 5905

Prodajo se 2 ženska, 2 moška kroja-

ška in 2 čevljarska stroja. Vsi se nahajajo v dobrem stanju. Šv. Petra nasip 53/L. 5900

Piano, nov, tvrke Stingel, se ceno

proda. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 5909

Uradnika sprejme »Croatia« zavarov.

zavod podr. v Ljubljani, Stari trg 11. 5910

Odda se velika svetla mehlova soba

samo solidnemu gospodu. Ponudbe pod »Mesto« pošiljate Ljubljana glavna pošta. 5895

Proda se 100 kg

višnjeve žgane žice v kolobarjih 35 do 40 kg št. 2-2 in 2-5 mm. Cena za kg K 18-50 in 18-—. Rabljena slamorez-nica še v dobrem stanju. Cene 2700 K. Pismene ponudbe na upravnistvo Slov. Naroda pod »Žica 5898«.

Proda se dobro ohranjen zidan štedil-

nik po zelo nizki ceni. Naslov pove uprav. Slovenskega Naroda. 5894

Meblirano stanovanje

za letoviškarje brez malih otrok se takoj odda. Kolenec, Medvođe. 5907

Iščem učitelja za srbsčino,

poglavito za konver-zacijo. Naslov pove upravnistvo Slov. Naroda. 5869

Spedijski uradniki se iščejo

za interna-lno spedijsko podjetje v Mariboru in Zagrebu. Ponudbe pod »Spedijski uradniki 5901« na upravnistvo Sloven-skega Naroda. 5901

Prodajalca in nčenka

prva dobro iz-vedena, kate-ra bi zamogla samostojno voditi trgo-vino z mešanim blagom, se sprejmeta takoj. Ponudbe s spricvali in sliko na J. Medic, Nova vas, Velike Lašče. 5904

I' apno

v kosih in drobno dobavlja na vagon-e Ava, tovar. Laško.

Železniške pruge

bukove in hrastove prevzame na vsaki postaji egipčanska izvozna družba »Bleško«. Plačilo polovice v naprej ostane pri prevzetju. Resne ponudbe z navedbo cene pod »Bleško« na Anon-čni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5. 5864

Modni atelije

M. ŠARC

Kongresni trg številka 4,

zaprt do 15. sept.

Prezvel sem zastopstvo pro-

vrstnih tvornic:

sudim elektrotehnični mate-

rijal, betonske železa, razli-

čen železni material in mo-

torje. Zahtevajte ponudbe

Gjorgje Grujić

Beograd, Miletića ul. 15.

Mizarski pomočniki

se sprejmejo takoj v trajno delo. Plača po dogovoru. Vstop takoj. Josip Stel-

ko, mizar, Zg. Šiške 82. 5919

Objava,

kojom objavljujem, da naloge preko Ferdinand Balije iz Ljubljane, Rožna dolina 165, niko na moje ime neprima, jer robu pristiti neću i nemogu, pošto sam uslied prevare propao i račune plaćati nemogu, te će se svaka taka roba ovde na licitaciji prodati. Vladimir Ivkov, lesni posrednik. 592

Hiša

trnadstopna, pripravna za obrt, kavarno ali trgovino z lepimi stano-vanji, dvoriščem in skladišči v središču mesta Innocest (Innsbruck) se zamenja za hišo v Ljubljani ali bližnji okolici. Natančni pojasnili in priloge na Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5. 5912

Delovodja

s praktično in teoretično izobrazbo, 30 let star, samec, izvežban v elektro-tehniči, strojni motorni in drugih stro-kah ter tudi v vsakem pisarniškem de-lu; večš slovenskega, hrvaškega, poljskega, nemškega in italijanskega jezi-ka, išče službe kot delovodja ali kaj sličnega takoj ali s 15. avgustom. Sel bi tudi izven Slovenije. Ponudbe pod »Slavonija« posterestante Pragersko.

: CEMENT :

Roman Šinkat Portland dobavlja

„AVA“ Laško.

Tvornica pletenin

„SALIX“

v Vel. Gorici Hrvatsko

prilporeča svojo že veliko zalogo pot-nih in drugih

ter narazličnejše garniture pletenega

pohištva.

V delo se spejmejo še vedno izučeni

pletarji

kakor tudi

pletarke

pod najugodnejšimi pogoji 5886

Tekoč rastlinski

lim.

Izvrstno mrazo lepivo za kartona-že, knjigovoznice, slikarje, tapetnike, za lepljenje etiket na steklenice in za apreturo, kakor najboljšje nadomestilo, za dragi Tragantgumi za čevljare.

Sal slonci kriš, mavce (gise) barve za obloko (Dalin), loščilo (bika) za čevlje, čistilo in prašek za kovine se dobi pri

A. Jurca & sinovi, Ptuj.

Železna blagajniška skrinja

(Polzer) 170 m visoka, 3 delna, s tresorjem, se ceno proda. Naslov pove upravnistvo Slovens